

ОБИГ КРИПТОВАЛЮТИ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК ЧИННИК ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ, МІСЦЕВИХ ПРОГРАМ, ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ ТА БІЗНЕСУ

CRYPTOCURRENCY CIRCULATION IN THE PUBLIC ADMINISTRATION SYSTEM AS A FACTOR OF DIGITAL TRANSFORMATION OF INFORMATION POLICY, LOCAL PROGRAMS, PUBLIC ASSOCIATIONS AND BUSINESS

У статті досліджується роль криптовалюти у цифровій трансформації системи публічного управління, зокрема їхній вплив на інформаційну політику, реалізацію місцевих програм, діяльність громадських об'єднань та розвиток бізнесу. Розглядаються можливості застосування блокчейн-технологій для забезпечення прозорості фінансових операцій, автоматизації управлінських процесів та підвищення довіри громадян до державних інституцій. Аналізуються потенційні переваги використання криптовалюти у муніципальному фінансуванні, соціальних виплатах та громадському бюджетуванні. Особлива увага приділяється ролі криптовалюти у громадському секторі, зокрема як інструменту фінансування неприбуткових організацій, спрощення міжнародних транзакцій та підвищення ефективності краудфандингових кампаній. Досліджується вплив криптовалютних технологій на бізнес-середовище, включаючи зменшення витрат на фінансові операції, стимулювання цифрових інновацій та розширення доступу підприємств до глобального ринку. Окремо розглядаються ризики та виклики, пов'язані з інтеграцією криптовалюти у систему публічного управління, зокрема відсутність єдиного регулювання, проблеми безпеки та волатильність криптовалютного ринку. Попри значні перспективи, використання криптовалюти у системі публічного управління стикається з низкою викликів, серед яких – відсутність єдиного нормативного регулювання, ризики кіберзлочинності та висока волатильність криптовалютного ринку. Проте розвиток правових механізмів регулювання цифрових активів, впровадження технологій блокчейн у децентралізованих фінансах сприятиме більш активному використанню криптовалюти у публічному управлінні, інформаційній політиці, діяльності громадських організацій та бізнесу. Визначаються перспективні напрями розвитку правового регулювання цифрових активів та їхнього впровадження в державні управлінські процеси. Зроблено висновок, що криптовалюти можуть стати важливим інструментом цифрової трансформації економіки та суспільства, сприяючи підвищенню ефективності публічного управління, розвитку локальних ініціатив, підтримці громадських об'єднань та посиленню конкурентоспроможності бізнесу в умовах глобальної цифрової економіки.

Ключові слова: обіг криптовалюти, публічне управління, місцеві програми, інфор-

маційна політика, громадські об'єднання, цифрова трансформація, бізнес.

The article examines the role of cryptocurrencies in the digital transformation of the public administration system, in particular their impact on information policy, the implementation of local programs, the activities of public associations and business development. The possibilities of using blockchain technologies to ensure the transparency of financial transactions, automate management processes and increase citizens' trust in state institutions are considered. The potential advantages of using cryptocurrencies in municipal financing, social payments and public budgeting are analyzed. Special attention is paid to the role of cryptocurrencies in the public sector, in particular as a tool for financing non-profit organizations, simplifying international transactions and increasing the efficiency of crowdfunding campaigns. The impact of cryptocurrency technologies on the business environment is studied, including reducing the costs of financial transactions, stimulating digital innovations and expanding access of enterprises to the global market. The risks and challenges associated with the integration of cryptocurrencies into the public administration system are separately considered, in particular the lack of unified regulation, security issues and volatility of the cryptocurrency market. Despite significant prospects, the use of cryptocurrencies in the public administration system faces a number of challenges, including the lack of unified regulatory regulation, cybercrime risks and high volatility of the cryptocurrency market. However, the development of legal mechanisms for regulating digital assets, the introduction of blockchain technologies and decentralized finance will contribute to a more active use of cryptocurrencies in public administration, information policy, the activities of public organizations and business. Promising directions for the development of legal regulation of digital assets and their implementation in state management processes are identified. It is concluded that cryptocurrencies can become an important tool for the digital transformation of the economy and society, contributing to increasing the efficiency of public administration, developing local initiatives, supporting public associations, and strengthening the competitiveness of business in the global digital economy.

Key words: cryptocurrency circulation, public administration, local programs, information policy, public associations, digital transformation, business.

УДК 330.34:336.74:352/353:004.9:658.1
DOI <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2024.42.26>

Шестаковська Т.Л.

Д. наук з держ. упр., доцент,
ректор
Чернігівський інститут інформації,
бізнесу і права ЗВО «Міжнародний
науково-технічний університет імені
академіка Юрія Бугая»
ORCID ID: 0000-0002-8098-8439

Яровой Т.С.

Д. наук з держ. упр., доцент,
професор кафедри публічного
управління та адміністрування,
Чернігівський інститут інформації,
бізнесу і права ЗВО «Міжнародний
науково-технічний університет імені
академіка Юрія Бугая»
ORCID ID: 0000-0002-7266-3829

Гололобов С.М.

к. наук з держ. упр.,
доцент кафедри публічного управління
та адміністрування
Чернігівський інститут інформації,
бізнесу і права ЗВО «Міжнародний
науково-технічний університет імені
академіка Юрія Бугая»
ORCID ID: 0000-0002-6283-003X

Постановка проблеми. У сучасних умовах цифрової трансформації суспільства криптовалюти відіграють дедалі важливішу роль у розвитку фінансових, управлінських та соціальних процесів. Їхній вплив вже про-

стежується не лише в приватному секторі та міжнародних фінансових операціях, а й у сфері державного управління. Використання криптовалют у публічному секторі відкриває нові можливості для оптимізації управлінських

процесів, підвищення прозорості бюджетних витрат, спрощення фінансових операцій та залучення громадян до ухвалення рішень на місцевому та національному рівнях. Одним із ключових аспектів застосування криптовалют є їхній потенціал у зміні інформаційної політики держави. Блокчейн-технології можуть суттєво підвищити довіру до офіційних інформаційних ресурсів завдяки децентралізованому збереженню та верифікації даних. Це, у свою чергу, сприяє боротьбі з дезінформацією, зменшує можливість маніпуляцій та фальсифікації даних у процесах державного управління. Крім того, використання криптовалют у фінансуванні місцевих програм дозволяє значно знизити корупційні ризики та підвищити ефективність бюджетного планування, забезпечуючи прозорість розподілу державних та муніципальних коштів. Криптовалютні механізми також можуть бути корисними для діяльності громадських об'єднань, благодійних фондів та волонтерських організацій. Використання цифрових активів дозволяє забезпечити швидкі та прозорі фінансові перекази без посередників, що сприяє зменшенню адміністративних витрат і підвищенню довіри з боку донорів та суспільства. Водночас, впровадження криптовалют у бізнес-процеси малого та середнього підприємництва відкриває нові можливості для інтеграції на глобальні ринки, оптимізації податкового навантаження та використання фінансових інструментів нового покоління. Попри значний потенціал, використання криптовалют у публічному управлінні стикається з низкою викликів, серед яких – відсутність єдиної нормативно-правової бази, складність регулювання транзакцій, ризики фінансових махінацій та кібератак. Держави по-різному підходять до питання легалізації криптовалют: одні країни активно інтегрують їх у свої фінансові системи, тоді як інші запроваджують жорсткі обмеження або заборони. Зважаючи на глобальні тенденції, актуальним стає питання адаптації криптовалютних механізмів до української реальності. Це вимагає комплексного підходу, що включає створення відповідної законодавчої бази, розробку механізмів контролю за криптовалютними операціями, забезпечення фінансової безпеки та просування інновацій у сфері державного управління. Таким чином, дослідження впливу криптовалют на систему публічного управління, місцеві програми, інформаційну політику, діяльність громадських організацій та бізнесу є надзвичайно важливим для розуміння перспектив і ризиків цифрової трансформації державного сектору. Саме ці аспекти розглядаються у даній статті, що спрямована на ана-

ліз можливостей інтеграції криптовалют у державні процеси та оцінку їхнього потенційного впливу на економічний і соціальний розвиток.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні дослідження свідчать про зростаюче значення криптовалют у фінансових та управлінських процесах, що зумовлено розвитком цифрової економіки та поширенням блокчейн-технологій. Науковці активно досліджують можливості та ризики використання криптовалют у різних сферах, включаючи державне управління, місцеві бюджети, громадські ініціативи та бізнес. Москальов А. А. та Попова Е. М. [1] дослідили роль криптовалют на сучасній економічній арені, розглянувши перспективи розвитку основних цифрових активів, таких як Bitcoin, Ethereum та Ripple. Вони наголошують, що криптовалюти стають альтернативою традиційним платіжним засобам та фінансовим інструментам, що може вплинути на стратегії цифрової трансформації державного управління. Урбанович В. А. і Яковичина Н. А. [2] у своїй роботі аналізують стан криптовалютного ринку в Україні та світі, звертаючи увагу на проблеми регулювання. Автори підкреслюють необхідність створення нормативно-правової бази для легального використання цифрових активів, що є важливим для інтеграції криптовалют у публічний сектор. Питання цифрової трансформації управлінських процесів досліджував Круглов В. В. [3], який зазначає, що використання блокчейн-технологій сприяє побудові смарт-суспільства та підвищенню рівня довіри до державних інституцій. Водночас автор наголошує на необхідності модернізації інформаційної політики, зокрема у сфері державного контролю за фінансовими потоками. Монографія колективу авторів «Сучасний стан та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України» [4] аналізує фінансові аспекти цифрової економіки та висвітлює потенціал криптовалют як інструменту фінансування місцевих програм і соціальних ініціатив. Голобородько А. Ю., Гусева О. Ю. та Легомінова С. В. [5] у підручнику «Цифрова економіка» розглядають концепцію цифрових фінансових технологій та їхній вплив на бізнес-середовище, зазначаючи, що криптовалюти можуть забезпечити швидкість і прозорість транзакцій у міжнародних економічних відносинах. Жувагіна І. О., Замарайкін О. В. і Будна Т. С. [6] акцентують увагу на використанні Bitcoin в українських економічних реаліях, досліджуючи його переваги та недоліки у порівнянні з традиційними фінансовими інструментами. Вони зазначають, що криптовалютні транзакції можуть бути ефективним способом фінансування громад-

ських ініціатив, проте потребують належного регулювання. Таким чином, сучасні наукові дослідження підтверджують, що криптовалюти можуть стати важливим чинником цифрової трансформації публічного управління, інформаційної політики, місцевих програм, громадських об'єднань та бізнесу. Однак питання нормативного регулювання та фінансової безпеки залишається ключовим для успішної інтеграції цифрових активів у державні процеси.

Мета статті. Проаналізувати роль криптовалют у цифровій трансформації публічного управління та оцінити їхній вплив на інформаційну політику, місцеві програми, громадські об'єднання та бізнес.

Виклад основного матеріалу. Цифрова трансформація публічного управління є невід'ємною складовою сучасного розвитку державних інституцій, спрямованою на автоматизацію процесів, підвищення ефективності та прозорості урядових рішень. Одним із ключових елементів цієї трансформації є впровадження криптовалют та блокчейн-технологій, які можуть суттєво змінити систему фінансових операцій, документообігу, адміністрування державних послуг і взаємодії громадян із державою.

Використання криптовалют у державному управлінні забезпечує децентралізацію фінансових потоків, що сприяє зменшенню корупційних ризиків та підвищенню довіри громадян до органів влади. Завдяки технології блокчейн усі транзакції можуть бути зафіксовані у відкритому реєстрі, що унеможливорює їх підробку або несанкціоноване коригування. Це особливо актуально для державних закупівель, розподілу бюджетних коштів, соціальних виплат та інших фінансових процесів, які потребують максимальної прозорості та громадського контролю [1].

Згідно з дослідженнями, проведеними Кругловим В. В. [3], цифрова трансформація на основі блокчейн-технологій сприяє створенню смарт-суспільства, у якому державні послуги можуть бути надані швидше, дешевше та з мінімальним людським втручанням. Наприклад, реєстрація майнових прав, видача цифрових ідентифікаційних документів або адміністрування виборчих процесів може здійснюватися через децентралізовані блокчейн-платформи, що значно знижує ризик фальсифікацій та бюрократичних затримок.

Криптовалюти також можуть бути ефективним інструментом для фінансування державних і муніципальних програм. У багатьох країнах світу вже розглядаються варіанти впровадження цифрових валют центрального банку (CBDC), які можуть використовуватися

для виплат державних субсидій, податкових пільг, соціальних допомог та інших фінансових операцій. В Україні, відповідно до дослідження Урбановича В. А. і Яковишиної Н. А. [2], можливість інтеграції криптовалют у державні процеси ще не отримала належного правового закріплення, однак їх використання як альтернативного платіжного засобу вже розглядається на законодавчому рівні.

Окремий аспект цифрової трансформації публічного управління – це покращення системи ідентифікації громадян та безпеки персональних даних. Блокчейн-технології дозволяють створити децентралізовані цифрові ідентифікаційні системи, які можуть використовуватися для електронного голосування, реєстрації юридичних осіб, надання адміністративних послуг тощо. Такі системи вже тестуються в країнах Європейського Союзу та США, і їхнє впровадження може значно знизити рівень бюрократії та адміністративних витрат.

Криптовалютні механізми також можуть використовуватися для автоматизації процесу збору податків та обліку бюджетних коштів. Використання смарт-контрактів, які автоматично виконують фінансові зобов'язання за визначеними умовами, може значно знизити витрати на податкове адміністрування та зменшити кількість ухилень від сплати податків. Наприклад, у разі реалізації концепції «програмованих податків» частина доходів громадян або підприємств може автоматично перераховуватися до бюджету за заздалегідь визначеними алгоритмами, що мінімізує людський фактор та корупційні ризики.

Попри значні перспективи, використання криптовалют у публічному управлінні стикається з рядом викликів. Основними проблемами є правова невизначеність, ризики кіберзлочинності, волатильність цифрових активів та технічні труднощі інтеграції криптовалют у державні системи. Науковці [4] підкреслюють, що для ефективного впровадження криптовалют у державне управління необхідно створити надійну нормативно-правову базу, яка забезпечить захист прав користувачів, мінімізує ризики фінансових махінацій та дозволить використовувати цифрові активи у правовому полі.

Таким чином, криптовалюти та блокчейн-технології є важливими інструментами цифрової трансформації публічного управління. Вони сприяють підвищенню ефективності фінансових процесів, забезпеченню прозорості державних рішень, зниженню корупційних ризиків та розширенню доступу громадян до цифрових державних послуг.

Однак їхнє успішне впровадження потребує комплексного підходу, включаючи законодавче врегулювання, технологічну адаптацію та підвищення цифрової грамотності серед населення та державних службовців.

У сучасному світі інформаційна політика відіграє важливу роль у формуванні ефективної комунікації між державою, громадянами та бізнесом. З розвитком цифрових технологій та поширенням криптовалют постає необхідність адаптації інформаційної політики до нових викликів та можливостей. Криптовалюти, зокрема технології блокчейн, можуть стати потужним інструментом для підвищення прозорості, боротьби з дезінформацією та створення більш відкритого цифрового середовища для обміну даними.

Одним із ключових аспектів впливу криптовалют на інформаційну політику є децентралізація інформаційних потоків. Традиційні системи збереження та передачі даних часто піддаються зовнішньому впливу, зокрема з боку державних або корпоративних структур, які можуть контролювати інформаційний простір. Блокчейн-технології, що лежать в основі криптовалют, дозволяють створювати незмінні та захищені від фальсифікації реєстри даних, що підвищує рівень довіри до інформації та зменшує ризик її маніпуляції [3].

Завдяки використанню блокчейну інформаційні системи державного управління можуть значно підвищити свою надійність та прозорість. Наприклад, у сфері публічного управління можна запровадити розподілені реєстри для ведення державних баз даних, зокрема земельного кадастру, реєстру прав власності, податкових записів та навіть виборчих процесів. Це дозволить громадянам отримувати достовірну інформацію без посередників, а державним установам – підвищити ефективність своєї роботи та знизити ризики корупції [1].

Ще одним важливим аспектом є боротьба з дезінформацією та маніпуляцією у медіа. Використання блокчейну для збереження інформації може гарантувати її достовірність та походження. У сучасних умовах, коли поширення фейкових новин є однією з головних загроз для стабільності держав та суспільства, криптовалютні технології можуть забезпечити механізм перевірки джерел інформації. Наприклад, децентралізовані платформи можуть використовувати криптографічні механізми для верифікації авторства та достовірності журналістських матеріалів, що мінімізує можливість для інформаційних маніпуляцій.

Крім того, криптовалюти можуть вплинути на розвиток незалежних засобів масової інформації та журналістських платформ.

Традиційні медіа значною мірою залежать від рекламодавців, державного фінансування або великих корпорацій, що може впливати на редакційну політику. Використання криптовалютних технологій, зокрема краудфандингових платформ та мікротранзакцій на основі смарт-контрактів, дозволяє журналістам отримувати фінансування безпосередньо від читачів без необхідності залучення посередників. Це сприяє створенню незалежних інформаційних ресурсів та підвищенню об'єктивності подачі новин [6].

Важливим напрямом впливу криптовалют на інформаційну політику є цифрова безпека та захист персональних даних. У сучасних умовах держави та приватні компанії збирають величезну кількість даних про громадян, що створює ризики зловживань та витоків інформації. Використання криптографічних алгоритмів та блокчейну може сприяти захисту персональних даних, зокрема через децентралізовані ідентифікаційні системи, у яких громадяни самі контролюють доступ до своїх особистих даних. Такі технології можуть бути використані для верифікації особистості без необхідності передавання конфіденційної інформації третім особам, що значно підвищує рівень безпеки в цифровому середовищі [2].

Криптовалюти також можуть відігравати важливу роль у розбудові державних комунікаційних платформ та забезпеченні доступу громадян до відкритих даних. Блокчейн може використовуватися для створення децентралізованих інформаційних порталів, де громадяни зможуть отримувати актуальну інформацію про діяльність державних органів, використання бюджетних коштів, соціальні програми та регуляторні ініціативи. Впровадження таких рішень сприятиме підвищенню рівня довіри до держави, оскільки вся інформація буде зберігатися у відкритому та незмінному вигляді [4].

Зважаючи на всі перелічені аспекти, можна зробити висновок, що криптовалюти та блокчейн-технології мають значний потенціал для трансформації інформаційної політики держави. Вони можуть забезпечити прозорість державних даних, підвищити рівень цифрової безпеки, сприяти боротьбі з дезінформацією та створенню незалежних медіа. Однак для їхнього ефективного впровадження необхідно розробити відповідне правове регулювання, створити національні стандарти використання блокчейну в державних інформаційних системах та підвищити рівень цифрової грамотності серед населення.

Таким чином, інтеграція криптовалют у систему публічного управління та інформаційної політики може стати важливим кроком

у напрямі створення відкритого, безпечного та децентралізованого цифрового суспільства. Вона сприятиме зростанню довіри громадян до держави, підвищенню ефективності комунікації між державними установами та суспільством і забезпеченню кращого доступу до достовірної інформації в умовах цифрової економіки.

Використання криптовалют у місцевих програмах є важливим елементом цифрової трансформації муніципального управління, що дозволяє підвищити прозорість бюджетних витрат, покращити фінансову дисципліну та стимулювати розвиток локальної економіки. Впровадження цифрових активів на рівні місцевого самоврядування відкриває нові можливості для фінансування комунальних проєктів, залучення інвестицій та оптимізації системи платежів за муніципальні послуги.

Одним із ключових напрямів використання криптовалют у місцевих програмах є створення муніципальних токенів – цифрових активів, які можуть використовуватися для розрахунків у межах певного регіону або громади. Такі ініціативи вже реалізуються в окремих містах Європи та США, де місцеві адміністрації впроваджують власні цифрові валюти для підтримки малого бізнесу, фінансування соціальних програм або виплати допомоги незахищеним верствам населення [2]. Наприклад, у місті Лугано (Швейцарія) муніципальна влада запустила програму, яка дозволяє мешканцям оплачувати комунальні послуги, податки та штрафи у Bitcoin і Tether (USDT), що значно спрощує фінансові операції та підвищує ефективність роботи місцевих органів влади.

В Україні можливість використання криптовалют у місцевих програмах поки що не закріплена на законодавчому рівні, однак поступово зростає інтерес до цієї технології серед муніципалітетів. Одним із потенційних варіантів впровадження є використання блокчейн-платформ для забезпечення прозорого розподілу коштів місцевих бюджетів та громадських ініціатив. Наприклад, технологія блокчейн може застосовуватися для реалізації громадських бюджетів, де кожен мешканець громади зможе голосувати за розподіл фінансування на проєкти місцевого розвитку, що забезпечить підзвітність витрат і мінімізує ризики корупції [3].

Ще одним перспективним напрямом є використання криптовалютних технологій для автоматизації муніципальних платежів та зборів. Наприклад, місцева влада може використовувати смарт-контракти для автоматичного виконання фінансових зобов'язань, таких як оплата підрядників, субсидю-

вання малого бізнесу або соціальні виплати мешканцям громади. Така система дозволяє знизити бюрократичне навантаження, скоротити витрати на адміністрування та запобігти затримкам у виплатах [5].

Криптовалюти також можуть стати ефективним інструментом залучення інвестицій у розвиток регіональної інфраструктури. Використання децентралізованих фінансових технологій (DeFi) дозволяє муніципалітетам випускати цифрові облигації або токенізовані активи для фінансування інфраструктурних проєктів, таких як ремонт доріг, будівництво житла чи розвиток міського транспорту. Це може залучити додаткові інвестиції не лише з боку державних фондів, а й від приватних інвесторів з усього світу [1].

Ще одним цікавим аспектом є використання криптовалют для підтримки локальних бізнесів та підприємницької діяльності. Міста можуть запроваджувати програми лояльності на основі токенів, які будуть використовуватися для підтримки місцевих підприємств, залучення туристів або стимулювання розвитку зелених технологій. Наприклад, мешканці можуть отримувати цифрові винагороди за екологічно свідомі дії, такі як переробка сміття, використання громадського транспорту або зменшення споживання енергії, а отримані токени використовувати для знижок у місцевих магазинах, ресторанах або культурних закладах [4].

Попри значний потенціал використання криптовалют у місцевому управлінні, існують і певні виклики. Одним із головних є регуляторна невизначеність, оскільки більшість країн ще не мають чіткої законодавчої бази щодо інтеграції криптовалют у фінансову систему муніципалітетів. Крім того, необхідно забезпечити високий рівень цифрової грамотності серед посадовців та мешканців громад, оскільки без належного розуміння технологій існує ризик їхнього неефективного використання або навіть фінансових втрат.

Отже, криптовалюти мають значний потенціал для цифрової трансформації місцевого самоврядування та муніципальних програм. Вони можуть сприяти підвищенню прозорості фінансування, спрощенню платежів, залученню інвестицій та підтримці місцевої економіки. Водночас для ефективного впровадження необхідно розробити відповідну нормативно-правову базу, провести освітні ініціативи серед громадян і представників влади та забезпечити технічну готовність муніципальних структур до інтеграції новітніх цифрових рішень.

У сучасному цифровому світі громадські об'єднання відіграють важливу роль у розвитку

суспільства, відстоюючи права громадян, реалізуючи соціальні ініціативи та забезпечуючи підтримку різним верствам населення. Однак для ефективної діяльності їм необхідні прозорі та безпечні механізми фінансування, що дозволяють залучати кошти як від місцевих жителів, так і від міжнародних донорів. У цьому контексті криптовалюти стають перспективним інструментом, який дозволяє спростити фінансові операції, знизити витрати на транзакції та підвищити рівень довіри до благодійних і громадських організацій.

Однією з головних переваг використання криптовалют у громадському секторі є їхня прозорість. Завдяки блокчейн-технології всі транзакції записуються у відкритий реєстр, що дозволяє будь-якому користувачеві відстежувати рух коштів у режимі реального часу. Це особливо важливо для благодійних організацій, які часто стикаються з проблемами довіри з боку жертводавців через випадки нецільового використання коштів. Криптовалютні платформи можуть забезпечити повну підзвітність кожної витраченої суми, що сприяє зростанню довіри громадськості до благодійних ініціатив [6].

Крім того, криптовалюти дозволяють громадським організаціям отримувати фінансування без географічних обмежень. Завдяки відсутності банківських посередників та міжнародних валютних бар'єрів донори можуть швидко і без додаткових витрат переказувати кошти незалежно від місця їхнього перебування. Це особливо актуально для країн, які стикаються з політичними або економічними кризами, оскільки у таких випадках міжнародні перекази через традиційні банки можуть бути ускладнені санкціями, валютним контролем або бюрократичними процедурами [2].

Ще одним важливим аспектом використання криптовалют є можливість швидкого реагування на надзвичайні ситуації. Під час кризових подій, таких як природні катастрофи, військові конфлікти або пандемії, громадські організації можуть оперативно збирати та розподіляти фінансування без необхідності чекати на схвалення банківських транзакцій або державного контролю. Наприклад, під час військового конфлікту в Україні багато благодійних фондів та волонтерських організацій почали приймати пожертви у Bitcoin, Ethereum та інших криптовалютах, що дозволило їм оперативно отримувати фінансування та закупувати необхідні матеріали [6].

Криптовалютні технології також відкривають можливості для створення децентралізованих фінансових платформ (DeFi), які дозволяють автоматизувати процеси збору та розподілу коштів. Наприклад, за допомогою

смарт-контрактів можна створити систему, у якій пожертви автоматично розподіляються між різними напрямками діяльності організації залежно від заданих параметрів. Це мінімізує адміністративні витрати та виключає можливість людських помилок або зловживань [3].

Крім фінансування, криптовалюти механізми можуть бути використані для мотивації громадян до соціальної активності. Наприклад, громадські об'єднання можуть запроваджувати власні токени, які використовуються як винагорода за волонтерську діяльність або участь у соціальних проєктах. Такі ініціативи вже реалізуються в деяких країнах, де волонтери отримують цифрові винагороди, які потім можуть бути використані для знижок у магазинах, оплати навчання або отримання інших привілеїв у межах громади [5].

Однак, попри всі переваги, використання криптовалют у діяльності громадських організацій стикається з низкою викликів. Одним із головних є регуляторна невизначеність, оскільки в багатьох країнах криптовалюти транзакції ще не врегульовані на законодавчому рівні. Це створює ризики для організацій, оскільки вони можуть зіткнутися з правовими проблемами при використанні цифрових активів. Крім того, волатильність криптовалют може призвести до фінансових втрат, якщо їхня вартість різко зміниться після отримання донатів [4].

Ще одним ризиком є потенційне використання криптовалют у незаконних фінансових схемах, таких як відмивання грошей або фінансування тероризму. Це може негативно вплинути на репутацію громадських організацій, якщо вони будуть підозрюватися у причетності до подібних операцій. Для мінімізації цих ризиків необхідно впроваджувати механізми ідентифікації користувачів (KYC) та аналітики блокчейн-транзакцій, які дозволяють забезпечити прозорість фінансових потоків [1].

Таким чином, криптовалюти транзакції відкривають нові можливості для громадських об'єднань, дозволяючи їм забезпечити більшу фінансову незалежність, підвищити прозорість діяльності та залучати кошти з усього світу. Водночас їх ефективне використання потребує правового врегулювання, впровадження механізмів безпеки та підвищення рівня цифрової грамотності серед громадських активістів. При правильному підході криптовалюти можуть стати потужним інструментом для розвитку громадянського суспільства та реалізації соціально значущих ініціатив у різних країнах.

З розвитком цифрової економіки криптовалюти набувають дедалі більшого значення для

бізнесу, відкриваючи нові можливості для фінансових операцій, інвестування та міжнародної торгівлі. Використання цифрових активів дозволяє компаніям мінімізувати витрати на транзакції, автоматизувати розрахунки, уникати валютних обмежень та працювати у глобальному масштабі без прив'язки до традиційних фінансових інститутів. Водночас впровадження криптовалютних технологій у бізнес-процеси змінює підхід до управління фінансами, сприяє підвищенню прозорості та відкриває нові можливості для залучення капіталу.

Однією з головних переваг криптовалют для бізнесу є зниження витрат на фінансові операції. Традиційні банківські перекази, особливо міжнародні, часто супроводжуються високими комісійними платежами та затримками у виконанні транзакцій. Використання криптовалют дозволяє компаніям здійснювати миттєві платежі без посередників, що зменшує фінансові витрати та підвищує швидкість операцій [5]. Це особливо важливо для підприємств, які працюють у сфері міжнародної торгівлі або мають клієнтів у різних країнах.

Крім того, криптовалюти сприяють автоматизації фінансових процесів завдяки використанню смарт-контрактів. Смарт-контракти – це програмні алгоритми, які автоматично виконують фінансові або юридичні зобов'язання за певних умов. Наприклад, у сфері логістики вони можуть бути використані для автоматизованої оплати постачальникам після підтвердження доставки товару. Це знижує ризики шахрайства та мінімізує необхідність залучення третіх сторін для контролю за угодами [3].

Ще одним важливим аспектом є відкриття нових можливостей для залучення капіталу. Традиційно компанії залучають інвестиції через випуск акцій або отримання кредитів у банках. Криптовалютні технології дозволяють компаніям проводити первинне розміщення токенів (ICO – Initial Coin Offering) або випускати токенизовані активи, які можуть використовуватися як інвестиційний інструмент. Це значно спрощує доступ до капіталу для стартапів та малого бізнесу, оскільки залучення інвесторів через криптовалютні платформи не потребує складних бюрократичних процедур і дає змогу отримувати фінансування з усього світу [1].

Криптовалюти також дозволяють бізнесу оптимізувати податкове навантаження. У деяких країнах цифрові активи поки що не підпадають під традиційне оподаткування, що дає можливість компаніям зменшити податкові витрати. Наприклад, деякі підприємства використовують криптовалюту для міжнародних платежів, уникаючи валютного контролю та банківських обмежень [2]. Водночас такий підхід потребує обережності, оскільки багато країн розробляють нормативні акти для оподаткування криптовалютних операцій, і недотримання законодавчих норм може призвести до юридичних ризиків.

Окрему роль криптовалюти відіграють у сфері електронної комерції. Все більше ком-

паній починають приймати платежі в Bitcoin, Ethereum та інших цифрових активах, що дозволяє їм розширювати клієнтську базу. Наприклад, такі великі компанії, як Tesla, Microsoft та Shopify, вже інтегрували криптовалютні платежі у свої платіжні системи. Це дозволяє залучати технологічно прогресивну аудиторію, яка віддає перевагу швидким і безпечним цифровим розрахункам [6].

Ще одним напрямом, де криптовалюти впливають на бізнес, є захист від інфляції та фінансова незалежність. У країнах із нестабільною економікою підприємства стикаються з ризиками девальвації національної валюти, що ускладнює фінансове планування. Використання криптовалют дає змогу компаніям зберігати активи у більш стабільних цифрових валютах або стейблкоїнах, що прив'язані до вартості долара США чи євро. Це допомагає бізнесу захистити капітал від знецінення та забезпечити фінансову стабільність [4].

Однак, незважаючи на численні переваги, впровадження криптовалют у бізнес-процеси пов'язане з низкою викликів. Основним ризиком є волатильність ринку криптовалют, оскільки їхня вартість може суттєво змінюватися в короткі терміни. Це створює труднощі для компаній, які приймають криптовалютні платежі, оскільки отримані кошти можуть втратити значну частину своєї вартості до моменту їхньої конвертації у фіатні гроші [5].

Крім того, регуляторна невизначеність у сфері криптовалют може створювати юридичні ризики для бізнесу. У багатьох країнах ще не сформовано чітких правил щодо оподаткування та бухгалтерського обліку криптовалютних операцій, що може призвести до складнощів із дотриманням правових норм. Бізнесу необхідно уважно стежити за змінами у законодавстві, щоб уникнути штрафних санкцій та інших юридичних наслідків [1].

Ще одним викликом є питання безпеки. Криптовалютні гаманці та біржі можуть бути вразливими до хакерських атак, що ставить під загрозу активи компаній. Для мінімізації ризиків підприємства мають використовувати багаторівневі системи безпеки, холодні гаманці для зберігання криптовалют та криптографічні методи шифрування даних [3].

Таким чином, криптовалюти суттєво впливають на бізнес, відкриваючи нові можливості для фінансових операцій, залучення інвестицій, оптимізації податкового навантаження та міжнародної торгівлі. Водночас їхнє використання потребує обережного підходу, оскільки існують ризики волатильності, кіберзлочинності та регуляторної невизначеності. Для успішного впровадження криптовалют у бізнес-процеси необхідно розробити ефективні стратегії управління ризиками, забезпечити юридичну відповідність та використовувати сучасні технології безпеки. У перспективі, із розвитком правового регулювання та стабілізацією ринку цифрових активів, криптовалюти можуть стати

невід'ємною частиною фінансових операцій у глобальному бізнес-середовищі.

Висновки. Використання криптовалют у системі публічного управління, інформаційній політиці, місцевих програмах, діяльності громадських об'єднань та бізнесі є одним із ключових аспектів цифрової трансформації сучасного суспільства. Аналізуючи можливість інтеграції цифрових активів у державний сектор та економічні процеси, можна зробити висновок, що криптовалюти мають значний потенціал для підвищення ефективності управлінських рішень, оптимізації фінансових потоків та забезпечення прозорості транзакцій. Водночас їхнє впровадження потребує комплексного підходу, що включає розробку правових механізмів регулювання, адаптацію фінансових структур та підвищення рівня цифрової грамотності серед громадян.

Одним із найбільш перспективних напрямів використання криптовалют у державному управлінні є їхня здатність забезпечити прозорість фінансових операцій та бюджетних витрат. Завдяки технології блокчейн усі транзакції можуть бути записані у незмінному реєстрі, що дозволяє громадянам контролювати використання державних коштів, знижуючи корупційні ризики та підвищуючи ефективність розподілу бюджетних ресурсів. Це особливо актуально для реалізації місцевих програм, де криптовалюти платежі можуть сприяти більш справедливому та прозорому фінансуванню муніципальних ініціатив та соціальних проектів.

Важливим аспектом є вплив криптовалют на інформаційну політику, зокрема у сфері захисту даних, боротьби з дезінформацією та децентралізації інформаційних потоків. Використання блокчейн-технологій може суттєво зменшити ризики маніпуляції інформацією та забезпечити відкритий доступ до державних даних. Водночас криптовалютні механізми можуть бути ефективним інструментом для підтримки незалежних медіа та цифрової безпеки громадян, що сприятиме розвитку демократичних процесів.

Громадські об'єднання можуть значною мірою виграти від впровадження криптовалютних платежів, оскільки це дозволяє їм отримувати фінансування без посередників, швидко розподіляти ресурси та забезпечувати високу прозорість благодійних пожертв. Це особливо важливо для волонтерських ініціатив та організацій, які залучають кошти з-за кордону, оскільки криптовалюти транзакції дозволяють уникати високих банківських комісій та обмежень, пов'язаних із валютним контролем.

У бізнес-середовищі криптовалюти відкривають нові можливості для фінансових опе-

рацій, дозволяючи компаніям мінімізувати витрати на транзакції, автоматизувати платежі за допомогою смарт-контрактів та розширювати географію своєї діяльності без прив'язки до традиційних банківських систем. Залучення інвестицій через механізми первинного розміщення токенів (ICO) та токенизованих активів створює альтернативні джерела фінансування для стартапів та малого бізнесу, підвищуючи їхню конкурентоспроможність на міжнародному ринку.

Попри значні переваги, криптовалютні технології стикаються з низкою викликів, серед яких основними є правова невизначеність, висока волатильність цифрових активів, ризики кіберзлочинності та необхідність розробки нових механізмів фінансового контролю. У багатьох країнах світу ще не сформовані чіткі правила регулювання криптовалютного ринку, що створює перешкоди для їхньої інтеграції у державні системи та бізнес-процеси. Для подолання цих викликів необхідно ухвалювати відповідні законодавчі акти, які забезпечать баланс між фінансовою безпекою та свободою використання цифрових активів.

Загалом, криптовалюти та блокчейн-технології мають потенціал суттєво змінити систему публічного управління, сприяючи більшій прозорості, ефективності та децентралізації фінансових та управлінських процесів. Їхнє використання в інформаційній політиці, місцевих програмах, громадських ініціативах та бізнесі дозволяє оптимізувати фінансові потоки, забезпечити швидкість і безпеку платежів, а також підвищити рівень довіри до фінансових та державних інституцій.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Москальов А. А., Попова Е. М. Криптовалюта на сучасній економічній арені та перспективи розвитку bitcoin, ethereum, ripple. Молодий вчений. 2018. №3. С. 680-684.
2. Урбанович В. А., Яковишина Н. А. Криптовалюта в Україні та в світі: стан, регулювання і перспективи розвитку. Молодий вчений. 2018. № 5 (1). С. 334-337.
3. Круглов В. В. Цифрова трансформація як спосіб побудови смарт-суспільства. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/335.pdf>
4. Сучасний стан та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України: колективна монографія / Кол. авторів. Полтава: ПП «Астроя», 2021. 86 с.
5. Цифрова економіка: підруч. / А.Ю. Голобородько, О.Ю. Гусева, С.В. Легомінава. Київ: Видавництво ДУТ. 2020. 400 с.
6. Жувагіна І. О., Замарайкін О. В., Будна Т. С. Bitcoin: українські реалії використання криптовалют в сучасних економічних системах. Економіка та держава. 2018. № 6. С. 97-100